

Paniumi — Umubare wa Gatandatu

Ibimenyetso by'Ubuhanzu muri Daniyeli 11: Isenyuka rya URSS, Itegeko ry'Icyumweru, n'Izamuka rya Roma ya Kijyambere

Jeff Pippenger
2025-03-09

Igihe Ubumwe bw'Abasoviyeti (USSR) bwaseniyukaga mu 1989, umurongo wa mirongo ine wa Daniyeli cumi n'umwe warasohojwe. Umurongo wa mirongo ine n'umwe ni itegeko ryo ku Cyumweru muri Leta Zunze Ubumwe za Amerika, nk'uko n'umurongo wa cumi na gatandatu ari ryo. Kuva mu 1989 kugeza ku itegeko ryo ku Cyumweru muri Leta Zunze Ubumwe za Amerika, umurongo wa mirongo ine nta kintu urimo. Isenyuka ry'Ubumwe bw'Abasoviyeti (USSR) mu 1989 ryamenyekanishijwe no mu murongo wa cumi wa Daniyeli cumi n'umwe, wabanje gusohozwa na Antiyokusi Magnus.

Antiyokusi wa III Magnus, “umwami w'amajyaruguru” w'Abaselewukiya, yategetse kuva mu wa 223–187 mbere ya Kristo kandi ashaka kongera kwisubiza intara yari yarambuwe n'Abatolemeyi (“umwami w'amajyepfo”) nyuma y'Intambara ya gatatu ya Siriya (246–241 mbere ya Kristo). Igitero cye mu Ntambara ya kane ya Siriya (219–217 mbere ya Kristo) cyari kigamije kongera gufata Kole-Siriya, Foyinike, na Palesitina. Mu wa 219 mbere ya Kristo, Antiyokusi yerekeje mu majyepfo, afata Selewukiya-ya-Piyeriya, Tiro, na Tolemeyisi (Akre), bityo yongera kwisubiza ibihome byo ku nkombe. Mu wa 218 mbere ya Kristo yateye imbere kurushaho, afata Filadelifiya (Amani) kandi akomeza gusatira umupaka wa Egiputa, agamije kwisubiza ibihugu by'Abaselewukiya byari byaratakaye kugera i Gaza. Antiyokusi yahagaritse urugendo rwe rwo gutera mu wa 218 mbere ya Kristo, ashimangira ibyo yari amaze kugeraho kandi yitegura gusunika kwa nyuma gufite icyemezo. Tolemeyi wa IV Filopatori, umwami w'Abatolemeyi, yakoranyije ingabo zo kumusanganira, zishimangirwa n'ingabo z'Abanyegiputa. Umurongo wa cumi wa Daniyeli cumi n'umwe werekana uku kugenda kwa Antiyokusi, bityo ukabanza gushushanya mbere ugusenyuka kwa USSR mu 1989, kandi ukabera ishusho y'umurongo wa mirongo ine.

Ariko abahungu be bazakanguka, bateranye ingabo nyinshi zikomeye; kandi umwe muri bo azaza koko, asandare, anyuremo; hanyuma azagaruka, yongere akanguke, ageze no ku gihome cye. Daniyeli 11:10.

Iyo umwami wo mu majyaruguru uvugwa mu murongo wa mirongo ine “arenze urugero kandi agaca hagati,” bihura n'umwami wo mu majyaruguru uvugwa mu murongo wa cumi “urenza urugero kandi agahita anyuramo.” Muri iyo mirongo yombi ni amagambo amwe y'Igiheburayo rwose, yahinduwe gusa mu buryo butandukanye ho gato. Ni imvugo imwe n'iyi iboneka muri Yesaya 8:8.

Kandi azanyura mu Buyuda; azasandara kandi asendereze, azagera no ku ijosi; kandi kurambura amababa ye kuzuzura ubugari bwose bw'igihugu cyawe, yewe Imanuweli. Yesaya 8:8.

Buri muri icyo mirongo itatu, havugwamo umwami wo mu majyepfo atsindwa n'umwami wo mu majyaruguru. Antiyokusi, umwami wo mu majyaruguru, anesha Ptolomeyi, umwami wo mu majyepfo, nk'uko Senakeribu yanesheje u Buyuda, ubwami bwo mu majyepfo, kandi nk'uko n'umwami wo mu majyaruguru uvugwa mu murongo wa mirongo ine yahanaguyeho Leta Zunze Ubumwe z'Abasoviyeti mu 1989. Iyo mirongo itatu, hamwe no gusohora kwayo mu mateka inshuro eshatu, igaragaza ko "igihe cy'imperuka" ari mu 1989. Bityo, umurongo wa cumi ni 1989, kandi umurongo wa cumi na gatandatu werekeza ku itegeko ryo ku Cyumweru muri Leta Zunze Ubumwe za Amerika, nk'uko bimeze no ku murongo wa mirongo ine n'umwe.

Umurongo wa cumi na rimwe kugeza ku wa cumi na gatanu ni igice cy'Ibyanditswe gifite no gusohora kwo mu mateka, kigaragaza ibimenyetso byihariye by'ubuhanuzi biri mu mateka ahishwe y'umurongo wa mirongo ine. Mbere y'itegeko ryo ku Cyumweru muri Leta Zunze Ubumwe z'Amerika, ariko nyuma ya 1989, intambara ya Raphia n'ingaruka zayo zigaragazwa mu mirongo ya cumi na rimwe na cumi na kabiri, kandi intambara ya Panium igaragazwa mu mirongo ya cumi na gatatu kugeza ku wa cumi na gatanu.

Itegeko ryo ku Cyumweru ni ryo gihe cyagenwe; kuko ari ho igikomere cyica cy'ubupapa gikira, kandi papa akongera gusubira ku ntebe y'ubutegetsu bw'isi. Uko guhabwa ubushobozi kwagereranyijwe mbere n'ishyirwa ku ntebe y'ubutegetsu ry'ubupapa mu mwaka wa 538, kandi n'ishyirwa ku ntebe y'ubutegetsu rya Roma ya gipagani mu rugamba rwa Actium. Roma ya gipagani, imaze gushyirwa ku ntebe y'ubutegetsu mu buryo bw'ubuhanuzi, yategetse mu bushobozi busesuye imyaka 360. Ubupapa, bumaze gushyirwa ku ntebe y'ubutegetsu mu mwaka wa 538, bwategetse mu bushobozi busesuye imyaka igihumbi na magana abiri na mirongo itandatu. Igikomere cyica nikimara gukora ku itegeko ryo ku Cyumweru, ubupapa buzategeka mu bushobozi busesuye amezi 42 y'ikigereranyo.

Nuko mbona umwe mu mitwe yayo nk'uwakomeretse urupfu; ariko igikomere cyayo cyica kirakira: maze isi yose itangazwa n'iyonyamaswa. Basenga ikiyoka cyahaye iyo nyamaswa ubutware; kandi basenga iyo nyamaswa, bavuga bati: "Ni nde uhwanyeye n'iyonyamaswa? Ni nde wabasha kuyirwanya mu ntambara?" Nuko ihabwa akanwa kavuga amagambo akomeye n'ibitutsi byo gutuka Imana; ihabwa n'ubutware bwo gukomeza amezi mirongo ine n'abiri. Ibyahishuwe 13:3-5.

Umurongo wa 27 uvuga "bombi" kuri aba bami:

Kandi imitima y'abo bami bombi izaba igambiriye gukora ibibi, kandi bazabeshyerana ku meza amwe; ariko ntibizagirira umumaro, kuko iherezo rizagera mu gihe cyagenwe. Daniyeli 11:27.

Abami bombi bavugwa mu murongo wa makumyabiri na karindwi ni bo bami bavuzwe mu mirongo ibiri ibanziriza uwo, ari na bo nyuma y'aho barwanyeye intambara ya Actium.

Kandi azakangura imbaraga ze n'ubutwari bwe arwanyeye umwami wo mu majyepfo, afatanyije n'ingabo nyinshi cyane; kandi umwami wo mu majyepfo azakangurirwa kujya ku rugamba, azanyeye ingabo nyinshi cyane kandi zikomeye; ariko ntazahagarara, kuko bazamugambanira imigambi. Koko rero, abarya ku mugabane w'ibyokurya bye bazamurimbura, kandi ingabo ze

zizarengera nk'umwuzure; kandi benshi bazagwa bishwe. Daniyeli 11:25, 26.

Ni yo mpamvu umurongo wa makumyabiri n'irindwi utera ikidasanzwe gikeneye gusobanurwa mbere y'uko dukomeza. Mu murongo wa makumyabiri n'ine, “igihe” kigereranya igihe cy'imyaka 360 gitangira ku rugamba rwa Actium kandi kigasozwa mu gihe cyagenwe mu mwaka wa 330.

Umwami wo mu majyepfo muri urwo rugamba yari Cleopatra, wari mu isezerano ry'ubufatanye na Marc Antony. Octavius ni we wari umwami wo mu majyaruguru wari kubanisha bombi. Mu gihe cyari cyaragenwe (31 mbere ya Kristo), abo bami bombi bari barigeze kwicarana ku meza amwe bakabwirana ibinyoma, bari guhangana mu rugamba rw'i Actium.

Abami babiri bari ku meza bahura n'amateka y'intambara ya Panium (imirongo ya 13 kugeza ku wa 15), aho habaye ubufatanye bwa Antiochus Magnus na Filipo w'i Makedoniya. Uwo mubano wabayeho mu mateka uhuye n'ubufatanye bw'ikigereranyo bugaragazwa mu izina rya Panium mu gihe cya Kristo—Kayisariya ya Filipo. Uwo mubano kandi ugaragazwa no mu murongo wa mirongo ine, igihe Leta Zunze Ubumwe z'Abasoviyeti zahanagurwagaho mu 1989 binyuze mu bufatanye hagati ya Reagan na Papa Yohani Pawulo wa II. Abo bami bombi babwirana ibinyoma mbere ya 31 BC, bikaba bihura n'itegeko ryo ku Cyumweru muri Leta Zunze Ubumwe z'Amerika; bityo rero ibinyoma byabo bibaho mbere y'umurongo wa cumi na gatandatu, mu gihe cy'amateka kigereranywa n'imirongo ya 13 kugeza ku wa 15, yasohorejwe ku ntambara ya Panium imyaka cumi n'irindwi nyuma y'intambara ya Raphia, n'imyaka ijana na mirongo itatu n'irindwi mbere y'uko Pompey yigarurira Yerusalemu mu isohozwa ry'umurongo wa cumi na gatandatu.

Mu murongo wa makumyabiri n'umunani, Octavius, uwatsinze bombi Kleopatra (umwami w'ikusi) na Mariko Antonio, “azasubira mu gihugu cye azanye ubutunzi bwinshi; kandi umutima we uzaba urwanyije isezerano ryera; kandi azakora ibikomeye, maze asubire mu gihugu cye.” Uriah Smith agaragaza ko izi ntsinzi zombi ari iz'i Actium mu wa 31 mbere ya Kristo no kurimburwa kwa Yerusalemu mu wa 70 nyuma ya Kristo. Bityo, umurongo wa makumyabiri n'umunani werekana amateka atangirira ku ntambara y'i Actium, ari na yo ntangiriro y'iyi myaka 360, ndetse no kurimburwa kwa Yerusalemu mu wa 70 nyuma ya Kristo.

Nuko azasubira mu gihugu cye ajyanye ubutunzi bwinshi; kandi umutima we uzaba urwanyije isezerano ryera; kandi azakora ibikorwa bikomeye, maze asubire mu gihugu cye. Daniyeli 11:28.

Interuro ya nyuma y'umurongo wa makumyabiri na kane (ndetse kugeza igihe runaka) ikomeza igaragaza umurongo w'amateka watangiye mu mwaka wa 31 mbere ya Kristo, ukarangirira mu nteruro ya nyuma y'umurongo wa mirongo itatu n'umwe (kandi bazashyiraho ikizira giteza umusaka), cyasohoye mu mwaka wa 538. Uwo murongo utangirana n'intambara ya Actium, iranga itangira ry'ubutegetsi bw'ikirenga bwa Roma ya gipagani mu gihe cy'imyaka magana atatu na mirongo itandatu. Uwo murongo urangirana mu mwaka wa 538, ubwo Roma ya gipapa yatangiraga gutegeka mu buryo bw'ikirenga mu gihe cy'imyaka igihumbi na magana abiri na mirongo itandatu. Mu mirongo no mu mateka yasohoye iyo mirongo, igihe cyagenwe cyo mu mwaka wa 330 kigaragaza ugucikamo ibice mu mateka ya Roma ya gipagani nk'ubwami bwa kane bw'ubuhanuzi bwa Bibiliya. Nyuma y'igihe cya mbere cyo gutegeka mu buryo bw'ikirenga

imyaka magana atatu na mirongo itandatu, hakurikiraho imyaka magana abiri n'umunani yo guseniyuka kw'ubwami, mbere y'uko ubupapa bujya ku ntebe y'ubutegetsi mu murongo wa mirongo itatu n'umwe mu mwaka wa 538. Mu rukurikirane rw'iyi mirongo umunani, umurongo wa makumyabiri na karindwi wonyine ni wo werekana isohora ry'amateka ryabaye mbere y'intambara ya Actium yo mu mwaka wa 31 mbere ya Kristo.

Umurongo wa makumyabiri na karindwi ugaragaza inama ihuza abami babiri mbere y'"igihe cyagenwe," kandi umurongo wa makumyabiri n'icyenda ugaragaza "igihe cyagenwe." "Igihe cyagenwe" cyo mu murongo wa makumyabiri na karindwi ni intangiriro y'igihe cy'imyaka magana atatu na mirongo itandatu, kandi "igihe cyagenwe" cyo mu murongo wa makumyabiri n'icyenda ni iherezo ry'igihe cy'imyaka magana atatu na mirongo itandatu. Intangiriro n'iherezo byombi bihagarariye "igihe cyagenwe."

Gukomezwa kwa Roma ya gipagani kwatangiye igihe yanesheje inzitizi ya gatatu y'akarere nk'uko igereranywa muri Daniyeli 8:9.

Kandi muri zo hasohokamo ihembe rito, rikomeza gukura cyane rwose, ryerekeza mu majyepfo, no mu burasirazuba, no mu gihugu cyiza. Daniyeli 8:9.

Gukomezwa kwatangiye ku rugamba rw'i Actium, no kugandukishwa kwakurikiyeho k'umwami wo mu majyepfo (Egiputa) kuvugwa mu murongo wa cyenda w'igice cya munani.

Iherezo ry'ubutegetsi bwa Roma ya gipagani nk'ubwami bwa kane bwo mu buhanuzi bwa Bibiliya ryasojwe mu mwaka wa 538, ubwo Roma y'ubupapa yanesheje inkomyi yayo ya gatatu y'akarere. Igihe cyose cy'imyaka magana atanu na mirongo itandatu n'umunani, uherye ku rugamba rwa Actium kugeza mu wa 538, gitangirana n'uko Roma ya gipagani inesha inkomyi yayo ya gatatu maze igahinduka ubwami bwa kane bwo mu buhanuzi bwa Bibiliya, kandi kigasozwa n'uko Roma y'ubupapa inesha inkomyi yayo ya gatatu y'akarere.

Nk'ubwami bwa kane bw'ubuhanuzi bwa Bibiliya, amateka ashushanyijwe agaragaza ibihe bibiri: icya mbere ni igihe Roma yishyira hejuru, kigakurikirwa n'igihe gisobanura kugwa kwa Roma. Itangiriro ry'igihe cya mbere cyo kwishyira hejuru ni na ryo tangiriro ry'igihe cyose Roma ya gipagani yategetse nk'ubwami bwa kane bw'ubuhanuzi bwa Bibiliya. Igihe cya mbere cyo kwishyira hejuru kwa Roma gitangira kandi kitarangirana n'igihe cyagenwe, kandi gitangirana no kwifatanya kw'ubwami bwo mu majyaruguru n'ubwo mu majyepfo. Kitarangirana no kugabanywamo ubwami bwo mu burasirazuba n'ubw'uburengerazuba. Gutangira no kurangira n'igihe cyagenwe, kandi intangiriro n'iherezo, bishushanya ibice bine by'ubwami bwa Alekisandere.

Ibihe bibiri byagenwe bivugwa mu mirongo ya makumyabiri n'irindwi n'iya makumyabiri n'icyenda bigaragaza ibimenyetso by'intangiriro n'iherezo bisobanura igihe Roma itegekana ububasha bw'ikirenga. Ku itegeko ryo ku Cyumweru muri Leta Zunze Ubumwe z'Amerika, mu isohozwa ry'umurongo wa mirongo ine n'umwe n'umurongo wa cumi na gatandatu byo muri Daniyeli cumi n'umwe, hatangira igihe Roma ya none izategekana ububasha bw'ikirenga mu gihe cy'amezi mirongo ine n'abiri y'ikigereranyo. Igihe cya mbere cyagenwe cyo mu murongo wa

makumyabiri n'irindwi ni itegeko ryo ku Cyumweru muri Leta Zunze Ubumwe z'Amerika, kandi igihe cya kabiri cyagenwe kigaragaza igihe ishyanga rya nyuma risigaye ku isi rikurikira urugero rwa Leta Zunze Ubumwe z'Amerika maze rigashyiraho itegeko rya nyuma ryo ku Cyumweru, bityo rikagaragaza ishyirwa mu bikorwa ku isi hose ry'isabato y'igishushanyo.

Ibyo bimenyetso bibiri by'ubuhanuzi ni itegeko ryo ku Cyumweru muri Leta Zunze Ubumwe za Amerika rigana ku ishyirwa mu bikorwa kw'itegeko ryo ku Cyumweru ku isi yose, kandi ayo mategeko yombi yo ku Cyumweru ni yo bihe bibiri byagenwe bivugwa mu murongo wa makumyabiri na karindwi no mu wa makumyabiri n'icyenda. Igihe cya mbere cyagenwe cyo mu murongo wa makumyabiri na karindwi na cyo cyashushanyijwe mbere n'itegeko rya Konstantino ryo ku Cyumweru ryo mu 321, kandi itegeko rya gipapa ryo ku Cyumweru ryo mu Nama y'i Orleans ryo mu 538 rihagarariye itegeko ryo ku Cyumweru ryo ku isi yose.

Mu rwego rw'imirongo ya cumi na itatu kugeza kuri cumi na gatanu, intambara ya Panium ni amateka abanziriza itegeko ryo ku Cyumweru ryo mu murongo wa cumi na gatandatu. Muri ayo mateka ni ho ishyirwa mu bikorwa ry'ihura ry'abami babiri babeshyana. Umurongo wa cumi na gatatu kugeza kuri cumi na gatanu ni igice cy'amateka agaragazwa mu murongo ya cumi kugeza kuri cumi na gatandatu. Iyo mirongo igaragaza intambara ya kane y'Abasiriya mu murongo wa cumi, intambara ya Raphia mu murongo wa cumi n'umwe, n'ingaruka zakurikiye iyo ntambara mu murongo wa cumi na kabiri. Imirongo ya cumi na gatatu kugeza kuri cumi na gatanu igaragaza amateka yo mu mwaka wa 200 Mbere ya Kristo, igihe intambara ya Panium yasohoraga, kandi igihe Roma ya gipagani, ihagarariwe nk'abanyazi b'ubwoko bwawe, yinjiraga mu nkuru y'ubuhanuzi.

Daniyeli 11:40 hagaragaza guseniyuka kwa USSR mu 1989, kandi umurongo wa 16 ugagaragaza itegeko ryo ku Cyumweru muri Leta Zunze Ubumwe za Amerika. Ihuriro ry'abami babiri babwirana ibinyoma hagati yabo mbere y'igihe cyagenwe, ari ryo ntambara ya Actium, ribaho mu mateka y'umurongo wa 40 akurikira igihe cy'iherezo mu 1989 kandi agasozwa n'itegeko ryo ku Cyumweru muri Leta Zunze Ubumwe za Amerika. Umurongo wa 27 ni ikimenyetso cy'inzira mu mateka ahishwe y'umurongo wa 40, kibaho nyuma ya 1989, ariko mbere y'itegeko ryo ku Cyumweru. "Ihuriro" ryo mu murongo wa 27 ni ikimenyetso cy'inzira kibanziriza guhabwa ububasha kwa Roma ku itegeko ryo ku Cyumweru. Hari ibimenyetso by'inzira byinshi biganisha ku guhabwa ububasha kwa papa mu 538, kandi ibyo bimenyetso by'inzira na byo bibaho mbere y'igihe cyagenwe. Kimwe muri ibyo bimenyetso by'inzira by'ubuhanuzi ni itegeko rya Justinian mu 533, ryasohoje ibyo umurongo wa 30 uvuga byo "kumvikana n'abata amasezerano."

Ibindi bimenyetso by'inzira biganisha ku gihe cyagenwe mu mateka ya Roma ya gipagani ni umwaka wa 330, ubwo Roma ya gipagani yahirikaga kandi icyarimwe igaha ubutware bwa gipapa "intebe." Mu 496, Clovis yahaye ubupapa "imbaraga" ze. Mu isohozwa rya Daniyeli 7, Roma ya gipagani yakuriyeho ubupapa "amahembe atatu," irya nyuma rikaba ari ukurandurwa kw'Abostrogoti mu murwa wa Roma mu 538. Mu 508, idini rya gipagani ryakuweho nk'idini ryemewe n'amategeko mu bwami maze risimbuzwa Gatolika. Umwaka wa 538 ugereranya itegeko ryo ku Cyumweru ryo mu murongo wa mirongo ine n'umwe, kandi 496 ugereranya 1989 ubwo Reagan, kimwe na Clovis, yeguriye imbaraga ze papa wa Roma. Umwaka wa 330 werekana

itegeko ryo ku Cyumweru, kuko ari ho ubupapa bwongera gusubira ku ntebe y'ubutware.

Ibi biragaragaza ko 538 na 330 byombi bihagarariye igihe cyagenewe, ari cyo mirongo cumi n'itandatu na mirongo ine n'umwe. 496 ihagarariye 1989, ishora umurongo wa cumi n'umurongo wa mirongo ine byo muri Daniyeli 11 no muri Yesaya 8:8. 508 igaragaza igihe idini ry'ubwami rishyirwa ku ruhande kugira ngo hasimburwe Gatolika. Guhera kuri Clovis mu 496 kugeza mu 508, herekanywe ikurwaho rikorwa buhoro buhoro n'isimburwa ry'idini ryemewe n'amategeko ry'ubwami. Mu mateka atangirira mu 330, gusenye kwa Roma y'Iburengerazuba kugenda buhoro buhoro guhagararirwa n'amakondera ane ya mbere, bityo bikagaragaza irimbuka rigenda buhoro buhoro ritangirira ku itegeko ryo ku Cyumweru muri Leta Zunze Ubumwe za Amerika.

Kugwa buhoro buhoro kwa Roma ya gipagani kwakurikiye itegeko rya Konstante wategetse umunsi wa Ku Cyumweru mu mwaka wa 321, kugaragaza kugwa kwa Leta Zunze Ubumwe z'Amerika nk'ubwami bwa gatandatu bwo mu buhanuzi bwa Bibiliya bugera ku itegeko ryo ku Cyumweru. Hanyuma imanza z'amakondera ane zizanwa kuri Leta Zunze Ubumwe z'Amerika, nk'uko Sister White yabigaragaje igihe avuga ko "ubuhakanyi bw'igihugu buzaherekezwa no kurimbuka kw'igihugu." Ezekiyeli na we yongeraho ubuhakanyi bw'igihano gikubye kane.

Ijambo ry'Uwiteka ryongeye kunzaho, rivuga riti: Mwana w'umuntu, igihugu nikinyobera kingacumura kuri jye bikomeye, nzakiramburaho ukuboko kwanjye, menagure inkoni y'umugati wacyo, nkoherezemo inzara, kandi nkarimburamo abantu n'amatungo. Naho aba bagabo batatu, Nowa, Daniyeli, na Yobu, baba barimo, bakirwanaho ubugingo bwabo bwite gusa kubwo gukiranuka kwabo, ni ko Uwiteka Imana ivuga. Nintuma inyamaswa z'inkazi zinyura muri icyo gihugu zikagisenya, ku buryo kiba umusaka, ku buryo hatagira umuntu ugicamo kubera izo nyamaswa; naho aba bagabo batatu baba barimo, ndahiye ubugingo bwanjye, ni ko Uwiteka Imana ivuga, ntibazarokora abahungu cyangwa abakobwa; bo bonyine ni bo bazarokoka, ariko igihugu kizaba umusaka. Cyangwa nizanira inkota kuri icyo gihugu nkavuga nti: Inkota, genda unyure muri icyo gihugu; ku buryo nkarimburamo abantu n'amatungo; naho aba bagabo batatu baba barimo, ndahiye ubugingo bwanjye, ni ko Uwiteka Imana ivuga, ntibazarokora abahungu cyangwa abakobwa, ahubwo bo bonyine ni bo bazarokoka. Cyangwa ninohereza icyorezo muri icyo gihugu, nkarisukaho uburakari bwanjye mu kumena amaraso, kugira ngo nkarimburamo abantu n'amatungo; naho Nowa, Daniyeli, na Yobu, baba barimo, ndahiye ubugingo bwanjye, ni ko Uwiteka Imana ivuga, ntibazarokora umuhungu cyangwa umukobwa; bazarokora gusa ubugingo bwabo kubwo gukiranuka kwabo. Kuko Uwiteka Imana ivuga itya iti: Mbese bizagenda bite cyane kurushaho ubwo nzohereza ku Yerusalemu imanza zanjye enye zikomeye, ari zo inkota, n'inzara, n'inyamaswa z'inkazi, n'icyorezo, kugira ngo nkarimburamo abantu n'amatungo? Nyamara dore, hazasigaramo abasigaye bazavanwamo, abahungu n'abakobwa; dore bazabasanga, kandi muzabona inzira zabo n'ibikorwa byabo; maze muhumurizwe ku bw'ibibi nazaniye Yerusalemu, ari byo byose nayizaniyeho. Kandi bazabahumuriza nimubona inzira zabo n'ibikorwa byabo; maze muzamenya yuko ibyo nakoze byose muri yo ntabikoze nta mpamvu, ni ko Uwiteka Imana ivuga. Ezekiyeli 14:12-23.

Tuzakomeza ibi bisuzumwa mu gingo ikurikira.